

Dočítate sa v čísle
alebo na www.ozkovo.sk:

- Vodiči autobusov v štrajkovej pohotovosti – str.2
- Novela ZP konečne schválená – str. 3
- V Prakovciach bez výplat a práce - str.3
- Na Orave sa opäť prepúšťalo – str. 7

BRATISLAVSKÝ A TRNAVSKÝ REGIÓN MÁ NOVÉHO ČLENA PRESEDNÍCTVA!

V utorok, 17. februára, sa v Bratislave uskutočnilo zasadnutie Regionálnej rady predsedov Odborového zväzu (OZ) KOVO Bratislavského a Trnavského kraja. Program stretnutia bol jednoznačný: Voľba nového člena predsedníctva Rady OZ KOVO za RegiÓN č.1.

Pri hlasovaní počtom hlasov podľa počtu členov základnej organizácie z celkových 131 možných hlasujúcich volilo nakoniec 95 členov. Kandidáti na člena predsedníctva boli dvaja: František GAJDOŠ zo spoločnosti PCA Slovakia Trnava a Jaroslav KOPANICA z Volkswagenu Slovakia v Bratislave.

Dvojtretinovou väčšinou - 72 hlasmi - bol za nového člena predsedníctva Rady OZ KOVO za Bratislavský a Trnavský kraj zvolený pán Jaroslav KOPANICA, člen Základnej organizácie OZ KOVO Volkswagen Slovakia Bratislava. Blahoželáme!

Bližšie vám nového člena predsedníctva Rady OZ KOVO predstavíme v najbližšom vydaní Priorit.

(af)

V Bratislave pochodovali kováci na podporu zákona, sprisňujúceho pravidlá agentúrneho zamestnávania

POCHOD NA PODPORU NOVELY ZÁKONNÍKA PRÁCE

V utorok, 27. januára, sa pred Prezidentským palácom na Hodžovom námestí v Bratislave zhromaždilo takmer 400 kováčov s vlajkami, rapkáčmi a píšťalkami. Po krátkom príhovore predsedu OZ KOVO, Emila MACHYNU, sa pobrali k budove Národnej rady SR, s cieľom deklarovať svoju nespokojnosť s vetovaním novely Zákonníka práce prezidentom Andrejom KISKOM.

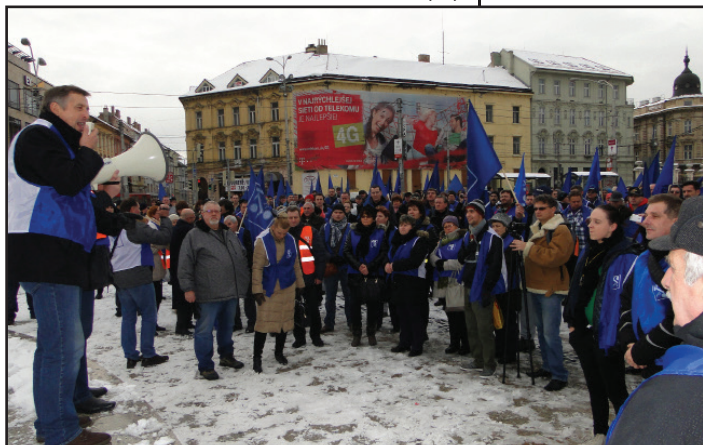
Novela Zákonníka práce má totiž sprísniť podmienky činnosti agentúr dočasného zamestnávania a zároveň zlepšiť postavenie agentúrnych zamestnancov. Po decembrovej intervencii zástupcov zamestnávateľov sa však prezident Andrej KISKA rozhodol novelu nepodpísať a vrátiť späť na prerokovanie do parlamentu. Tá sa mala v Národnej rade SR opätovne schvaľovať na druhý deň, 28. januára 2015 (pričom nakoniec aj schválená bola - viac na str. 3).

Aj preto sa členovia OZ KOVO, ku ktorým sa pridali aj prezident Konfederácie odborových zväzov (KOZ) SR Jozef KOLLÁR,

viceprezident KOZ SR Slavomír MANGA a niekoľkí zástupcovia ďalších odborových zväzov, rozhodli protestným pochodom upozorniť na opodstatnenie tohto zákona. Podľa odhadov je totiž na Slovensku vyše 70 tisíc agentúrnych zamestnancov, ktorých pracovné i sociálne podmienky by sa prijatím tejto novely mohli zásadne zlepšiť. V budove parlamentu zástupcov kováčov prijal predseda parlamentu Peter PELEGRINI, minister práce, sociálnych vecí a rodiny Ján RICHTER a predsedníčka poslaneckého klubu SMER-SD Jana LAŠŠÁKOVÁ, ktorí ich ubezpečili o záujme i podpore smeráckych poslancov presadiť túto novelu do praxe.

Opätovným odsúhlasením novely Zákonníka práce, ktorej účinnosť začína 1.marca 2015, sa tak nakoniec úspešne zavŕšil skoro rok trvajúci proces zvýšenia právnej ochrany agentúrnych zamestnancov.

(Text a foto: af)

NA ORAVE SA PREPÚŠŤALO

Oravské ferozliatinárske závody, a.s. Istebné museli pre rozmáhajúcu sa výrobu a export ukrajinskej ferozliatiny do Európy znížiť produkciu a prepúšťať.

Podľa slov výkonného riaditeľa OFZ, Branislava KLOCOKA, v porovnaní s októbrom 2014 museli v závode v Oravskom Podzámku-Širokej znížiť výkon výroby z 90 na aktuálnych 40 percent a v decembri preto prepustiť 90 zo 450 zamestnancov. Lacní ukrajinskí výrobcovia ferozliatin, ktorí pred vypuknutím ukrajinskej krízy vyvážali na ruský trh, sa totiž začali viac orientovať na Európu. „Čísła hovoria jednoznačne. Výroba ferozliatin na Ukrajinu sa zvýšila o 30 percent a import ferozliatin do Európskej únie o polovicu,“ povedal výkonný riaditeľ, B. KLOCOK a pokračoval: „Takmer všetky ferozliatiny z Ukrajiny, ktoré smerujú do Európskej únie, smerujú do jej východnej časti, keďže geograficky je to najbližšie a naša spoločnosť stráca pozície na našich tradičných trhoch. Hľadáme vnútorné rezervy, aby sme sa posunuli ďalej, ale tá situácia sa pre nás každý mesiac zhoršuje. V októbri 2014 išla fabrika na nejakých 90 percent výkonu, dnes sme na nejakých 40 percentách. Takže, samozrejme, prepúšťali sme ľudí a zatiaľ si opravujeme pece, ktoré nefungujú, a uvidíme, aká bude situácia o pár mesiacov,“ zhrnul B. KLOCOK.

Jediný slovenský producent ferozliatin na výrobu ocele aktuálne využíva kapacity v závode v Širokej na menej ako polovicu. Riaditeľ B.KLOCOK nevyklučuje aj ďalšie obmedzovanie výroby a následne prepúšťanie. „Zamestnanosť u nás vždy súvisí s množstvom výroby. Ak sa nám nepodarí predávať naše materiály so ziskom, budeme musieť ďalej obmedziť výrobu a budeme musieť prepúšťať ďalej zamestnancov. A naopak, ak sa nám podarí predáť viac, budeme musieť zamestnanosť prijať. Ďalšie rozhodnutia o výrobe budeme robiť niekedy v poslednej dekáde februára,“ povedal B. KLOCOK.

Oravské ferozliatinárske závody podľa neho nedokážu konkurovať lacným ukrajinským ferozliatinám pre drahú elektrickú energiu, ktorá tvorí až 40 percent výrobných nákladov hutníckeho závodu. „Žiaľ, na Slovensku je situácia v oblasti energetiky taká, že máme jednu z najdrahších elektrických energií v Európe a možno aj najdrahšiu. My sa nebojíme konkurencie ani z Ukrajiny, ani z Nórska, ani z Francúzska, my vieme fe-

rozliatiny u nás robiť, robíme ich dlhé roky, zákazníci sú spokojní. Ale kým sa na Slovensku nezmení situácia, najmä v oblasti poplatkov za prenos elektrickej energie, tak bude veľmi zložité hľadať úspory niekde inde,“ dodal B. KLOCOK.

K danej situácii sme o stanovisko požiadali aj predsedu Základnej organizácie OZ KOVO OFZ a.s. Istebné, Františka MASLÍKA:

„V letných mesiacoch minulého roka bolo u nás zamestnaných 493 zamestnancov a vyrábalo sa na siedmich pecných agregátoch. V tomto počte zamestnancov sú zahrnutí aj zamestnanci, ktorí pracujú na plnených profiloch, je ich tam spolu 23. V decembri minulého roka pracovalo vo firme 416 zamestnancov a po skončení doby určitej v januári tohto roka nám zostalo 395 zamestnancov.“

Z celkového počtu zamestnancov je 87 zamestnancov, ktorí majú zmluvy na dobu určitú, a to do konca marca. Čo sa týka kmeňových zamestnancov, odišli asi štyria dohodou. Od 1.novembra 2014 bola odstavená pec 26 a od 1. decembra 2014 sme odstavili pec 25. Momentálne sa na týchto peciach prevádzajú opravy a od 1.3.2015 by sa tieto pece mali pustiť. Pokiaľ sa nič nezmení a tieto pece sa pustia, od 1.3.2015 budeme musieť prijať naspäť zamestnancov, samozrejme znova na dobu určitú. K predaju a obchodným kontraktom sa zatiaľ neviem vyjadriť.“

Oravské ferozliatinárske závody, a. s. Istebné vyrábajú ferozliatiny, ktoré slúžia ako prísada pri výrobe ocele. Výroba sa realizuje v závode v Oravskom Podzámku-Širokej, chátrajúci závod v Istebnom nevyužívajú. (af, Sita)

MATKY S DEŤMI BUDÚ PRACOVAŤ FLEXIBILNE

Matky, ktoré majú dieťa mladšie ako desať rokov, budú mať možnosť flexibilného pracovného času. Umožní im to národný projekt Rodina a práca, ktorého autorom je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Na zosúladienie rodinného a pracovného života žien, resp. ľudí s rodičovskými povinnosťami, pôjde takmer 23 miliónov eur z Európskeho sociálneho fondu.

Zamestnávateľia môžu o podporu na novovytvorené pracovné miesta pre matky s deťmi do 10 rokov žiadať do 31. júla 2015. Na stránke rezortu práce nájdu všetky potrebné dokumenty i žiadosť o poskytnutie financií. V rámci projektu však môžu zamestnávateľia dostať tiež príspevok na tých zamestnancov, ktorí sa vracajú späť do práce po rodičovskej dovolenke a majú záujem o flexibilný pracovný čas.

Ako ďalej informuje rezort práce na svojej internetovej stránke, projekt Rodina a práca prispieje k zlepšeniu podmienok pre zosúladienie rodinného a pracovného života. O prostriedky sa môžu uchádzať zamestnávateľia zo všetkých krajov - s výnimkou Bratislavského. Realizátorom projektu je Implementačná agentúra pre Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia.

RODINA AJ ZAMESTNANIE

Cieľom národného projektu je tak podporiť tvorbu prorodinného pracovného prostredia a podmienok pre zosúladienie rodinného a pracovného života. Takisto má pomôcť vytvoriť flexibilné formy práce pre ženy s malými deťmi.

Cieľovými skupinami projektu je viac. Jednak sú to najmä ženy s deťmi v predškolskom veku, ale aj uchádzači či záujemcovia o zamestnanie s rodičovskými povinnosťami. Projekt sa taktiež zameriava na zamestnávateľov, samostatne zárobkovo činné osoby či malých a stredných podnikateľov. Medzi špecifické ciele patrí

podpora zamestnanosti žien s deťmi vo veku najmä do šesť rokov cez vytváranie flexibilných foriem práce, podpora služieb starostlivosti o deti ľudí s rodičovskými povinnosťami, informačná kampaň na tému zosúladienia rodinného a pracovného života a expertná podpora vytvárania podmienok pre zosúladienie rodiny a práce pre rodičov u zamestnávateľov. „Ak nevytvoríme dostatočné podmienky pre ženy, aby boli ekonomicky nezávislé, aby plnohodnotne pracovali a aby boli súčasťou plnohodnotnej práce, nebude tendencia ďalšieho znižovania rozdielu medzi nimi a mužmi,“ povedal štátny tajomník rezortu práce, Jozef BURIAN.

DETSKÉ KÚTIKY A FLEXIBILNÝ PRACOVNÝ ČAS

Prvou fázou projektu je vytvorenie podmienok pre tzv. detské kútiky, firemné jasle či družiny. Podľa jeho slov ide v podstate o vytvorenie podmienok, aby boli ženy-matky bez problémov zaradené do pracovného procesu a zároveň, aby neboli v dôchodkovom veku vystavené ekonomickej nestabilite či chudobe.

Ďalšou fázou je vytvorenie či umožnenie flexibilného pracovného času pre mamu, ktorá má deti, aby dokázala zosúladiť pracovný a rodinný život. Ide o vytváranie čiastkových pracovných úväzkov, zdieľanie pracovného miesta či možnosti práce z domu.

(r, Sita)

KRÁTKO

NEZAMESTNANOSŤ V JANUÁRI STÚPLA

Miera evidovanej nezamestnanosti na Slovensku dosiahla v januári tohto roka 12,39 %. V porovnaní s koncom minulého roka ide o nárast o 0,10 percentuálneho bodu. Medziročne sa evidovaná miera nezamestnanosti minulý mesiac znížila o 1,22 percentuálneho bodu. Informovalo o tom Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Počet disponibilných uchádzačov o zamestnanie dosiahol na konci minulého mesiaca 334 250 osôb. Oproti decembru minulého roka je to o 2 517 ľudí viac.

ŽENY NA SLOVENSKU ZAROBIA MENEJ

Ženy na Slovensku zarobia o pätinu menej než muži. Je to viac ako európsky priemer. V Európskej únii sú totiž platy žien približne o šesťinu nižšie ako platy mužov. Vyplýva to z najnovšej analýzy Poštovej banky, ktorú zostavila na základe údajov Eurostatu za rok 2013. Najvýraznejšie rozdiely sú v Estónsku, kde ženy zarábajú zhruba o 30 % menej ako muži. Viac dôvodov na nespokojnosť však majú aj ženy z Rakúska, Česka a Nemecka. V týchto krajinách sú rozdiely v platoch ešte o niečo výraznejšie ako na Slovensku a prekračujú 20 percent. Ženy zo všetkých ostatných krajín únie môžu byť so svojím zárobkom spokojnejšie ako Slovenky. Najmenšie rozdiely eviduje Slovinsko, kde ženy zarábajú len zhruba o 3 % menej ako muži. Na pracovnom trhu však neprevládajú len platové rozdiely. Pracujúcich mužov je totiž viac ako pracujúcich žien, a to približne o 280.000. Muži tiež tvoria nadpolovičnú väčšinu v rámci všetkých evidovaných zamestnancov.

NAJRÝCHLEJŠÍ RAST SLOVENSKEJ EKONOMIKY OD ROKU 2011

Spomalenie eurozóny v roku 2014 sa Slovenska výrazne nedotklo. Slovenská ekonomika rástla v minulom roku najrýchlejšie za posledné tri roky. Uvedli to analytici na základe odhadu, ktorý zverejnil Štatistický úrad SR. V 4. kvartáli, ale aj za celý rok, sa hrubý domáci produkt (HDP) zvýšil medziročne o 2,4 %, kým v roku 2013 to bolo len 1,4 %. Kľúčovým motorom rastu bol domáci dopyt. Plusom je nulová inflácia, keď sa znižujú ceny nevyhnutných tovarov a služieb, ako aj zlepšujúce sa podmienky úverovania. Priemysel a stavebníctvo síce v súlade s očakávaniami naďalej kolísali, výrazné oživenie však zaznamenali maloobchodné tržby, mzdy, aj zamestnanosť. Navyše, prebytok zahraničného obchodu sa ďalej zväčšoval, exporty sa predsa len začali zdvíhať, pričom silnejší domáci dopyt prekvapivo nevytváral zvýšený tlak na dovozy. Údaje ukazujú, že spomalenie eurozóny v roku 2014 sa Slovenska výrazne nedotklo. Rýchlejším tempom, ako sa odhadovalo, totiž rástla aj ekonomika Nemecka. Aj v tomto roku očakávajú analytici podobný rast HDP ako vlni, na úrovni približne 2,5 %, pričom hlavným ťahúňom by mal ostať domáci dopyt a nízke ceny ropy. Tieto skutočnosti by mali vytvoriť priestor pre zrýchlenie ekonomického rastu Slovenska na začiatku roka 2015 za predpokladu, že Grécko sa dohodne s veriteľmi a na Ukrajinu neprekupne otvorená vojna.

NA OBNOVU MOSTOV 19 MILIÓNOV EUR

Slovenská správa ciest pripravuje tretiu etapu modernizácie a rekonštrukcie mostov na cestách I. triedy. Predpokladaná cena prác na jeden rok je 18,47 mil. eur bez DPH. Ako vyplýva z vyhlásenej verejnej súťaže, v rámci tejto etapy budú obnovené mosty na cestách v Bratislavskom, Žilinskom, Banskobystrickom a Košickom samosprávnom kraji. Cestári chcú projekt financovať aj z peňazí Európskeho fondu regionálneho rozvoja, cez Operačný program Doprava. Otváranie častí ponúk o podmienkach účasti je plánované 3. apríla, neskôr bude otvorená časť ponuky aj s cenou u uchádzačov, spĺňajúcich podmienky. Tí musia preukázať, že za posledných päť rokov k lehote na predkladanie ponúk uskutočnili stavebné práce s celkovým objemom vyše 16 mil. eur bez DPH.

(R.Brázdovič, Sita, r)

DOVOLENKU NA SLOVENSKU BUDE ŠTÁT DOTOVAŤ

Dovolenka na Slovensku by mala byť pre rodinu so školopovinnými deťmi omnoho lacnejšia ako doteraz. Realitou by sa totiž mali stať štátne poukážky na rekreáciu.

O zavedení dovolenkových šekov sa naposledy uvažovalo ešte v roku 2012, keď sa konali predčasné parlamentné voľby a presadzovali ich viaceré strany, vrátane Smeru. Teraz sa vládna strana k nápadu vracia. Deficit verejných financií sa podarilo znížiť a klesať začal aj verejný dlh, takže by sa mal stať súčasťou druhého sociálneho balíčka. Ten vláda predstaví v marci. Ministerstvo dopravy už dovolenkové poukážky podľa vzoru ich fungovania v okolitých krajinách - zapracovalo do stratégie rozvoja cestovného ruchu.

Ak by sa naplnili plány spred troch rokov, šeky na slovenskú dovolenku by boli vo výške 300 eur a polovicou sumy by na ne prispievali zamestnanci a druhou polovicou zamestnávateľia. O dotáciu by si firmy mohli znižovať základ dane, a tak by podpora išla v konečnom dôsledku zo štátnej kasy. Premiér už zavedenie opatrenia viackrát naznačil. „Chceme na jednej strane prijať opatrenie, ktoré pomôže rodinám so školákmi, a súčasne podporiť cestovný ruch na Slovensku. Teraz nechcem ísť do detailov, pretože budem hovoriť o detailoch vtedy, keď budeme mať veci schválené. No rozmýšľame, ako napríklad podporiť cestovný ruch takouto cestou,“ naznačil premiér Robert FICO. Na konkrétnejšie otázky však na Úrade vlády zatiaľ odpovedať nechceli.

FIRMY A OBCE MAJÚ PODMIENKY

„Pred rokmi, keď sa uvažovalo zaviesť dovolenkové šeky, sme súhlasili s takouto podporou rodín a domáceho cestovného ruchu. Do istej výšky mali byť poukážky daňovo uznateľným nákladom. Problémom však bolo, že vtedajšia forma dotácie by znížila príjem miest a obcí o časť z daní z príjmu fyzických osôb. Preto bude zaujímavé vidieť, v akej podobe bude nakoniec

opatrenie predstreté. Avšak nie všetky firmy si budú môcť dovoliť zaviesť ho, preto by malo opatrenie fungovať na báze dobrovoľnosti,“ vraví Rastislav MACHUNKA z Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení.

Podľa Strategie cestovného ruchu by mali byť dovolenkové poukážky realitou od tohto roku. „Cieľom tohto opatrenia bude podpora domáceho dopytu, respektíve presun záujmu obyvateľov Slovenska tráviť dovolenku na Slovensku, nie v zahraničí. K nástrojom takejto cielej podpory možno zaradiť napríklad možnosť zaradenia nákladov na služby cestovného ruchu - rekreáciu, ako daňovo uznateľného nákladu pre

zamestnávateľov, zamestnancov. Ako ďalšie nástroje prichádzajú do úvahy rekreačné poukážky alebo šeky. Možná je aj kombinácia týchto nástrojov. Vychádzalo by sa pritom zo stanovenej maximálnej ročnej sumy, ktorá by predstavovala cenu služieb cestovného ruchu, ktoré by vstupovali ako oprávnené náklady do daného systému,“ píše sa v stratégii. Do daného systému by tak boli včlenené prostriedky štátneho rozpočtu, a to vo forme daňových úľav, prípadne dotácií.

Či opatrenie má zmysel a bude o dovolen-

kové poukážky záujem, by sa podľa stratégie otestovalo v prvej etape. V tej by boli takto podporovaní iba zamestnanci v zamestnaneckom pomere u podnikateľských subjektov. Po overení systému a následnom vyhodnotení dosahu a prínosu by do systému boli zahrnutí aj zamestnanci v ostatných organizáciách, vrátane štátnej správy a samosprávy. „Systém nepredpokladá zapojenie dôchodcov a príslušníkov silových rezortov ako obrana, polícia a hasičský zbor,“ uvádza ďalej stratégia. Rezort dopravy a cestovného ruchu chce však všetky detaily a ostatné informácie dať na stôl až po predstavení sociálneho opatrenia verejnosti.

ODBORÁRI NÁVRH PODPORUJÚ

„Je to dobrá myšlienka, podporí sa domáci trh, nielen ubytovanie, ale aj stravovanie. Väčší priestor bude aj na zamestnanie ľudí v tomto sektore, zvýši sa hrubý domáci produkt. Otázne je, či to bude napríklad hrazené zo sociálneho fondu, lebo vtedy to firmám náklady nezvyší. Čiže by s tým zamestnávateľia nemuseli mať problém. Ešte sme sa s premiérom nestretli k tejto téme, ale podobné opatrenie malo úspech v Maďarsku a Poľsku,“ hovorí Emil MACHYNA, predseda Odborového zväzu KOVO.

V ZAHRANIČÍ TO FUNGUJE

Systém rekreačných šekov sa už osvedčil vo Švajčiarsku, Francúzsku, v Poľsku či v Maďarsku. Vo Švajčiarsku dovolenkové šeky zakupujú zamestnávateľia alebo odborové zväzy svojim zamestnancom, pričom sú daňovo zvýhodnené. Šeky v tejto krajine využíva okolo 850-tisíc domácností, čiže niečo vyše dvoch miliónov ľudí. Za šeky v hodnote 100 švajčiarskych frankov zamestnanci platia v priemere 84 frankov.

Vo Francúzsku možno dovolenkové poukážky Chèques-Vacances v nominálnej hodnote 10 a 20 eur využiť v sieti 135-tisíc partnerských zariadení cestovného ruchu po celej krajine. Sú

určené pre zamestnancov súkromného sektora, ale aj pre štátnych zamestnancov v produktívnom, ako aj v dôchodkovom veku. Vstup do systému znamená mesačné sporenie zamestnancov počas 4 až 10 mesiacov, vo výške 2 až 20 percent z minimálnej mzdy. Finančný príspevok zamestnávateľa predstavuje 25 až 400 percent zo sporenia zamestnanca. Najvyšší príspevok dostávajú zamestnanci s najnižšími príjmami. Príspevok zamestnávateľa, ako aj sporenie zamestnanca, sú oslobodené od sociálnych odvodov a sporenie zamestnanca je oslobodené od dane z príjmu.

(TASR)

ZASMEJME SA...

Viete, čo je na skleróze najkrajšie? Že sa každý deň dozviete množstvo nových vecí.

xxx

Policajt vizyve slečnu do tanca a pritom jej vraví: „Slečna, aj vy si myslíte, že policajti sú hlúpi?“

„Nie, ale musím priznať, že na hymnu som ešte nikdy netancovala.“

xxx

Učiteľka v škole sa pýta: „Deti, poznáte niekoho, kto zachránil ľudský život?“

Prihlási sa Janko: „Ja poznám!“

Učiteľka: „Áno? A koho?“

Janko: „Seba! Vymenil som totiž mame antikoncepcné tabletky za Tic-tac!“

xxx

Syn sa vracia domov a od dverí volá na otca: „Otec, už som doma!“

Otec sedí za počítačom, hlavu nezdvihne od monitora a odvetí: „Fajn. A kde si bol?“

Syn na to: „Na vojne.“

xxx

Ona hovorí: „Bozkávaš sa ako môj obľúbený herec!“

On: „Áno? A ktorý to je?“

Ona: „Komisár Rex!“

ZAZNAMENALI SME

- 5. január 2015** - rokovanie Hospodárskej a sociálnej rady na Úrade vlády SR v Bratislave
- 8. január 2015** – zasadnutie predsedníctva Rady OZ KOVO v Žiline
- 12. január 2015** – kolektívne vyjednávanie KZVS so Zväzom autobusovej dopravy v Žiline
- 12. január 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti GNOTEC, Čadca
- 13. január 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti ALRO, Trnava
- 14. január 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti LKW Komponenten, Bánovce nad Bebravou
- 14. január 2015** – kolektívne vyjednávanie KZVS so Združením bytového hospodárstva na Slovensku v Nových Zámkoch
- 15. január 2015** – kolektívne vyjednávanie KZVS so Zväzom strojárskeho priemyslu SR v Bratislave
- 15. január 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti MÁHLE, Dolný Kubín
- 19. január 2015** - zasadnutie Výboru Regionálnej rady predsedov č.1 v Bratislave
- 20. január 2015** – kolektívne vyjednávanie KZVS hutníckej v Žiari nad Hronom
- 21. január 2015** – podpísanie PKZ v spoločnosti LKW Komponenten, Bánovce nad Bebravou
- 21. január 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti PHS, Hliník nad Hronom
- 21. január 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti KIA, Žilina
- 21. január 2015** – kolektívne vyjednávanie KZVS elektro v Bratislave
- 22. január 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti NOBEL, Dolný Kubín
- 22. január 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti MÁHLE, Dolný Kubín
- 26. január 2015** – porada predsedov ZO OZ KOVO v odvetvi verejnej cestnej dopravy v Žiline
- 26. január 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti KIA, Žilina
- 26. január 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti FERONA, Žilina
- 27. január 2015** – pochod OZ KOVO v Bratislave na podporu prijatia novely Zákonníka práce
- 29. január 2015** – kolektívne vyjednávanie KZVS so Zväzom strojárskeho priemyslu SR v Bratislave
- 29. január 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti ARRIVA, Nitra
- 29. január 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti NOBEL, Dolný Kubín
- 29. január 2015** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti ALRO, Trnava

AUTOBUSÁRI V ŠTRAJKOVEJ POHOTOVOSTI!

Rada Odborového zväzu (OZ) KOVO schválila na svojom zasadnutí 24. februára 2015 v Žiline vyhlásenie štrajkovej pohotovosti vo verejnej autobusovej doprave (podrobnejšie informácie z Rady OZ KOVO nájdete v marcových Prioritách). Dôvodom je zdĺhavé a bezvýsledné kolektívne vyjednávanie so Zväzom autobusovej dopravy (ZAD) o dodatku ku Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa v oblasti rastu miezd.

Rokovania, ktoré začali ešte na jeseň minulého roku, sa v súčasnosti konajú pred sprostredkovateľom z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Najst' však kompromisné riešenie, vyhovujúce obom stranám, je viac ako náročné. Predseda Rady OZ KOVO Emil MACHYNA argumentuje, že pre nižšie ceny nafty je priestor na vyšší rast miezd v autobusovej doprave. „Mnohokrát pracujú dvá'násť, trinásť hodín a viac, ale zaplatení majú len výkon, počas ktorého šoférujú,“ povedal E. MACHYNA s tým, že nárast ich priemernej mzdy by mal byť razantnejší. „Sme presvedčení, že je v možnostiach zamestnávateľov takúto úroveň, ktorú požadujeme po ústupku, dať,“ dodal.

Podpredsedníčka Rady OZ KOVO Monika BENEDEKOVÁ spresnila, že spoločne vyjednávať o dodatku mzdy ku Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa, ktorá platí do konca roka 2015. „Odborový zväz KOVO išiel do vyjednávaní s požiadavkou na rast priemerných miezd o 40 eur a rast tarífnych miezd v odvetvi verejnej cestnej dopravy o 30 eur,“ priblížila. Návrh rastu priemerných miezd zástupcovia zamestnancov postupne ziernili až na 28 eur. Naopak, podľa slov Petra POBEHA, prezidenta Zväz autobusovej dopravy, ich návrh navýšenia priemerných miezd predstavoval pôvodne nárast o 0,5 %, najnovšie o 1,5 % nad očakávanú úroveň inflácie v tomto roku. „Navýšenie by pri najnižších mzdách v dopravných podnikoch znamenalo zhruba 9 až 9,50 eur, čo je skutočne neadekvátne“ upozornila M. BENEDEKOVÁ.

Peter POBEHA so ZAD však hovorí o klesajúcom počte zákazníkov z dôvodu stúpajúceho množstva ľudí, jazdiacich autom či lacnejšou vlakovou dopravou, ktorá je pre dôchodcov a študentov bezplatná. Zároveň ľudia, dochádzajúci do práce po železnici, majú nárok na 50%-nú zľavu. „Následkom toho sú stále nižšie tržby pre spoločnosti a zníženie

ich rentability, a v takomto prostredí nemôžeme reálne naplniť v plnom rozsahu požiadavky odborárov,“ povedal Peter POBEHA, prezident Zväz autobusovej dopravy. Na druhej strane, autobusoví dopravcovia poberajú dotácie od vyšších územných celkov a pomáha im aj klesajúca cena ropy, vďaka ktorej je nafta lacnejšia.

Priemerné mzdy v autobusových spoločnostiach sa pohybujú od 550 až 600 eur do 700 až 800 eur – v závislosti od regiónu - pričom najvyššia úroveň je asi v troch, resp. štyroch spoločnostiach.

V piatok, 27. februára, sa má uskutočniť druhé kolo rokovania pred sprostredkovateľom, kde sa obidve strany opäť pokúsia najst' kompromis. Zástupcovia zamestnancov pre 10-tisíc šoférov požadujú rast čistých plátov o 21 eur za mesiac. Po takomto zvýšení by sa ich čisté mzdy pohybovali v rozmedzí od 431 do 641 eur za mesiac.

V prípade, že sa im to nepodarí, nevyhľadujú ani ostrý štrajk. „Ak budeme vidieť, že sa blížime k dohode, budeme to akceptovať, ak nie, začneme pripravovať kroky k tomu, aby sme mohli začať prípravu na ostrý štrajk,“ uviedol predseda E. MACHYNA. Budeme zvoľávať regionálne konferencie svojich členov v autobusových spoločnostiach a pripravovať hlasovanie o štrajku. To je nevyhnutné, aby sme mohli na určitý termín štrajk vyhlásiť,“ priblížil predseda Rady OZ KOVO a dodal, že na forme prípadného štrajku sa musí dohodnúť štrajkový výbor.

„Uvedomujeme si, že prípadný štrajk by spôsobil problémy ľuďom, ktorí do práce cestujú autobusom, a určite by sme k nemu pristúpili opatrne. V prípade vypuknutia ostrého štrajku však verím, že ľudia by pochopili právo šoférov na slušnú mzdu,“ uzavrel Emil MACHYNA, predseda Rady OZ KOVO.

(af, TASR)

priority

mesačník OZ KOVO, vydáva OZ KOVO v OZK SERVICE, spol. s r.o. Redakcia: ČSA 25, 974 01 Banská Bystrica. Tel.: 0911 394 318, e-mail: fakova@ozkovo.sk. Redakčná rada: Mgr. Pavol KÚŠ, predseda, členovia: Ing. Daniela LENGYELOVÁ, Vladimír FILIPČA, Irena ŠKROVINOVÁ, Jozef BURIAN, JUDr. Martin VAVRO. Zodpovedná redaktorka Mgr. Anita Fáková. Grafická úprava

a tlač: Tlačiareň D&M, Slovenská Ľupča. ISSN: 1338-3051. Neobjednané rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Priority nájdete aj na www.ozkovo.sk

Najbližšie číslo PRIORÍT
vyjde 27. 3. 2015

Z odborárskej kuchyne

NOVELA ZÁKONNÍKA PRÁCE O AGENTÚRACH SCHVÁLENÁ

V stredu, 28. januára 2015, parlament opätovne schválil novelu Zákonníka práce, sprísňujúcu podmienky pre agentúrne zamestnávanie. Od začiatku marca tak v pracovnom kódexe začnú platiť zmeny, a to aj napriek tomu, že prezident Andrej KISKA novelu vetoval.

Zopakujme, že novela zavádza princíp **spoločnej zodpovednosti užívateľského zamestnávateľa a agentúry dočasného zamestnávania za dodržiavanie mzdových podmienok pracovníka**. Agentúrny zamestnanec musí mať totiž rovnaké mzdové podmienky ako interný zamestnanec, ak obaja vykonávajú rovnakú alebo podobnú činnosť. Ak sa zistí, že agentúrny zamestnanec nie je rovnako odmeňovaný, tak zodpovednosť za doplnenie rozdielu bude nielen na agentúre, ale aj na užívateľskom zamestnávateľovi.

Taktiež sa zaviedie **prezumpcia dočasného pridelenia**. Tá bude spočívať v tom, že ak výkon práce napĺňa všetky znaky agentúrneho zamestnávania, bude sa táto práca považovať za dočasné pridelenie zamestnanca užívateľskému zamestnávateľovi. Medzi tieto znaky bude patriť vykonávanie práce v užívateľskej firme s jej nástrojmi, v jej priestoroch, na pokyny pracovníka užívateľskej firmy a to, že obe firmy, ktoré uzavreli obchodnú zmluvu, majú rovnaký alebo podobný predmet podnikania.

Rezort práce a sociálnych vecí v novele pracovného kódexu **zakazuje ďalšie dočasné pridelovanie zamestnanca počas trvania dočasného pridelenia a stanovuje maximálnu dĺžku dočasného pridelenia u toho istého užívateľského zamestnávateľa**. Dočasné pridelenie u toho istého zamestnávateľa bude trvať

najviac dva roky s tým, že ho počas dvoch rokov možno predĺžiť alebo opätovne dohodnúť najviac štyrikrát. Ak by toto obdobie malo trvať dlhšie, zamestnávateľ bude musieť agentúrneho pracovníka prijať ako interného zamestnanca.

Dočasné pridelenie agentúrneho zamestnanca nebude možné na vykonávanie prác, ktoré patria do štvrtej rizikovej kategórie. Ide o práce s najvyššou mierou zdravotného rizika.

Na pracovnú cestu bude môcť zamestnanca počas dočasného pridelenia vyslať len jeho užívateľský zamestnávateľ, a nie agentúra dočasného zamestnávania. Ak agentúra uzatvorí so zamestnancom pracovný pomer na určitý čas, bude povinná určiť obdobie trvania tohto pracovného pomeru dátumom jeho skončenia.

Z definície závislej práce sa vypustí jeden z jej znakov, a tým je práca za mzdu alebo odmenu.

Parlament spolu so Zákonníkom práce novelizoval aj zákon o pedagogických zamestnancoch. Pracovný pomer na určitý čas bude možné s pedagogickým zamestnancom dohodnúť najkratšie do 31. augusta. Učiteľia tak už nebudú cez letné prázdniny odchádzať na úrady práce.

(af, TASR)

V PRAKOVCIACH BEZ VÝPLAT I PRÁCE

Vo štvrtok, 26. februára, sa pred Priemyselným parkom v Prakovciach (okres Gelnica) zhromaždili zamestnanci spoločnosti Railway Casted Components (RCC), ktorá je dcérskou spoločnosťou popradskej Tatravagónky. Chceli vedieť, čo s nimi bude. Výroba je pozastavená a 300 zamestnancov firmy je od novembra minulého roku na 60 percentách platu, od decembra im na účty neprišli žiadne peniaze.

Zástupcovia odborov, ktorí s vedením firmy rokovali vyše dve hodiny, nepriniesli uspokojivú odpoveď. Údajne do konca marca sa rozhodne, čo bude s prakovskou zlievarňou.

Protestujúcich pritom do areálu firmy ani nepustili, mnohí sa nemôžu dostať ani k svojim osobným veciam. „Nikto nám doteraz nič konkrétne nepovedal. Nemáme žiadnu istotu. Chceme konečne poznať pravdu a vedieť, či pôjdeme na úrad práce alebo budeme znovu pracovať,“ povedal Milan KOVAL, jeden z protestujúcich zamestnancov. Miroslav BÍLY pracuje v RCC od začiatku spustenia prevádzky. „Som tu od januára 2013. Mám pracovnú zmluvu na neurčito a neviem, čo ďalej. Očakávam, že sa o tom rozhodne dnes. Dúfame, že dostaneme priaznivú odpoveď a opäť sa zamestnáme. Sme prakticky tretí mesiac bez peňazí. Ľudia sú na dne nielen finančne, ale aj psychicky. Nezvládame túto situáciu,“ skonštatoval. On a niekoľkí ďalší zamestnanci podali trestné oznámenie v súvislosti s nevyplácaním miezd v prakovskom závode.

VÝSLEDKY ROKOVANIA

Člen predsedníctva Rady OZ KOVO za Košickú región, Ján ŠLAUKA, predstúpil pred čakajúcich po skončení stretnutia s vedením spoločnosti. „Rokovanie trvalo dlho, pretože sme potrebovali zistiť situáciu, v ktorej sa firma nachádza. Žiaľ, pre zamestnancov je situácia zlá. Rokovanie s generálnou riaditeľkou sme uzavreli s tým, že zamestnávateľ je ochotný túto firmu riešiť a hľadá kroky, ako postúpiť ďalej. Má nejaké vízie. Svojim zamestnancom sľubuje, že sa do konca budúceho mesiaca

dozvedia, či nastúpia do práce, alebo táto firma skončí,“ zhodnotil výsledky rokovania. Ako dodal, pýtali sa aj na to, kedy zamestnanci dostanú svoje peniaze. Vedenie túto otázku nevedelo zodpovedať. Tvrdilo, že peniaze na účtoch nemá a nemá teda ani na mzdy zamestnancom.

„Od marca budú všetci zamestnanci, ktorí sú doma, platení podľa priemernej mzdy za každý deň, pretože ide o prekážku v práci. Šesťdesiat percent sa zrušilo, pretože nároky zamestnan-

cov neboli doteraz vyplatené. Je tu tiež možnosť ponuky práce v inej firme v rámci holdingu, ktoré prebehne osobnými pohovormi. Žiadal som vedenie spoločnosti, aby pred vás predstúpilo, aby sa s vami stretlo. Generálna riaditeľka RCC však nechcela prísť,“ zdôraznil Ján ŠLAUKA.

S takýmito výsledkami však postávajúci spojní neboli.

Novinárov prijala generálna riaditeľka RCC Iri-na MILEVA. Tá prečítala oficiálne stanovisko spo-

KOZ SR PODPORUJE
KAMPAŇ PRÁVO NA
ŠTRAJK!

Medzinárodná odborová konfederácia (MOK) vyzvala všetkých členov odborov k účasti na celosvetovej akcii, ktorá sa uskutočnila 18. februára 2015. Jej cieľom bolo na úrovni Medzinárodnej organizácie práce (MOP), protestovať proti aktivite zamestnávateľov, ktorý lobujú za zrušenie práva na štrajk. Spochybňovanie medzinárodného práva na štrajk je v rozpore nielen s Dohovormi MOP, ktoré sú ukotvené v medzinárodných zmluvách, ale odporuje aj ľudským právam vo všeobecnosti. Takýto postoj medzinárodného združenia zamestnávateľov je nepripustný, nakoľko právo na slobodné združovanie sa zamestnancov a právo na kolektívne vyjednávanie sú takisto súčasťou Deklarácie práv človeka.

Právo na štrajk je základom demokracie a ekonomickej spravodlivosti, predstavuje právom priznanú možnosť zamestnanca organizovane prerušiť prácu. V rámci Medzinárodnej organizácie práce sa v dňoch 23. až 25. februára 2015 uskutočnili rokovania o práve na štrajk za účasti viacerých predstaviteľov odborových centrál z Európy, Ázie, Afriky, Japonska, Číny či USA a lídrov Medzinárodnej odborovej konfederácie.

Z toho dôvodu Výkonný výbor MOK určil 18. február 2015 za Deň deklarovania „práva na štrajk“. Všetky národné odborové centrály boli vyzvané, aby sa v tento deň, v rámci svojich možností, pripojili ku globalnej iniciatíve MOK, nazvanej „Ruky preč od nášho práva na štrajk“. Predstavenstvo KOZ SR preto vyjadruje podporu tejto iniciatívy a KOZ SR bude participovať na aktivitách, zameraných na zvýšenie informovanosti laickej verejnosti o práve na štrajk a o dôležitosti jeho ochrany, ako aj o prebiehajúcej aktivite skupiny zamestnávateľov v rámci Medzinárodnej organizácie práce.

(www.kozsr.sk)

ločnosti k aktuálnej situácii v zlievarni a na otázky novinárov neodpovedala.

STANOVISKO SPOLOČNOSTI RCC:

„Spoločnosť RCC si uvedomuje situáciu, v akej sa ocitli zamestnanci. Firma ale od konca roka ne-disponuje dostatočnými finančnými prostriedkami, ktoré by jej umožnili vyplatiť mzdy. Zo schválenej štátnej pomoci na úrovni 10 miliónov eur spoločnosť doteraz vyčerpala 32 percent, pričom všetky tieto prostriedky boli použité na výplaty miezd v novovytvorených pracovných pozíciách. V súčasnosti každý deň hľadáme všetky dostupné možnosti, ako vyriešiť situáciu firmy a jej zamestnancov. O týchto aktivitách sme informovali aj zástupcov OZ KOVO.

Situácia, v akej sa ocitli firma a jej zamestnanci, je dôsledkom rusko-ukrajinského konfliktu, západných sankcií voči Rusku a následných obrovských výkyvov kurzu rubľa. Stretli sa tu všetky možné zlé faktory, s ktorými nikto pri rozbehu fabriky nemohol počítať. Majitelia firmy a výkonný manažment sa každý deň pokúšajú nájsť riešenie, ktoré by pomohlo našim zamestnancom.“

Podnik v novembri 2013 otváral premiér Robert FICO a aj vďaka štátnej pomoci malo v hladovej doline vzniknúť 350 nových pracovných miest. Spoločnosť sa venovala výrobe odliatkov pre ruské železnice, ktorá sa po rusko-ukrajinskom konflikte skomplikovala. O prepúšťaní už zamestnanci otvorene hovoria, zatiaľ však nikto nepovedal konečné slovo. Gelnický okres pritom trápí takmer 25-percentná nezamestnanosť.

(TASR, red.upravené)

ČO JE NOVÉ V KOLEKTÍVOM VYJEDNÁVANÍ?

AKTUÁLNE K VYJEDNÁVANIU VYŠŠÍCH KOLEKTÍVNYCH ZMLŮV

Kolektívne vyjednanie kolektívnych zmlŮv vyššieho stupňa (KZVS) uviazlo na mŕtvom bode. Zamestnávateľa možno zo zvyku, možno z obavy, alebo možno z úplne iného dôvodu odmietli väčšinu návrhov, predložených v KZVS.

Našími kľúčovými požiadavkami sú mzdy a pracovný čas. Okrem KZVS v elektrotechnickom priemysle, kde tarifné mzdy porastú v priemere o 5,8 %, čo je v absolútnom vyjadrení v priemere o 27 €, sú návrhy zamestnávateľov ohromujúce. Žiaľ, v tom negatívnom zmysle.

O priemerných mzdách a pracovnom čase odmietajú vyjednávať v KZVS s argumentom, že tieto otázky by mali byť upravené na podnikovej úrovni. Návrhy rastu tarifných miezd zo strany zamestnávateľov začínali nulou a dnes sa v závislosti od odvetvia pohybujú v rozmedzí 0 - 2%.

Asi najdynamickejšie je kolektívne vyjednanie o dodatku ku KZVS v odvetví verejnej cestnej dopravy. Nie, že by zamestnávateľský zväz bol nadmieru veľkorosý, ale keďže sú predmetom vyjedňavania iba mzdové otázky a my sme zatiaľ nedospelí k náznamkom kompromisu, požiadali sme o riešenie sprostredkovateľa. Konanie sa uskutočnilo dňa 17.02.2015 v Žiline (podrobnejšie k téme na 2. strane Priorit). Upravený návrh OZ KOVO: rast tarif o 30 € a rast priemerných miezd o 36 €. Zamestnávateľa navrhovali zvýšenie priemerných miezd o 0,5 % nad očakávanú úroveň inflácie v tomto roku a nulový rast tarifných miezd. Ak nedospejeme k dohode ani pred sprostredkovateľom, bude vyhlásená štrajková pohotovosť v základných organizáciách v odvetví verejnej cestnej dopravy v pôsobnosti OZ KOVO.

V strojárskom odvetví postupujeme pomalými krokmi v hľadaní kompromisov o textácii jednotlivých

záväzkov a progres sa dosahuje veľmi ťažko. Ostatný návrh zamestnávateľov na rast tarifných miezd je 2%. Neakceptovateľný a neakceptovaný. Okrem ďalších, asi dvadsiatich bodov, ktoré sú stále sporné. Ak ani po nasledujúcom kole nedôjde k dohode, požiadame taktiež o riešenie sporu sprostredkovateľa.

Hutnícka KZVS stála a padala na mzdových požiadavkách. Po troch kolách bol na stole návrh zamestnávateľov na rast tarif o 1,3%, čo je v absolútnom vyjadrení v priemere 5 €! Navyše, rast miezd podmieňujú nepožadovaným ďalším zvyšovaním nárokov v KZVS. Inými slovami: nejaké navýšenie miezd dáme, ale nič viac. Po tomto kole sme už uvažovali nad podaním žiadostej riešiť tento kolektívny spor pred sprostredkovateľom - k dohode však napokon došlo! Tarif porastú o cca 2,62% v priemere, čo predstavuje asi 15 eur.

V kolektívnej zmluve so Zväzom bytového hospodárstva vyjednáваме tento rok iba mzdovú časť. Návrh zamestnávateľov sa zastavil pri 1%.

Po hutníckej ďalšou KZVS, ktorá bola doteraz uzatvorená, je KZVS pre zamestnancov hasičského a záchranného zboru. Zamestnanci Hasičského a záchranného zboru (HaZZ) SR sú odmeňovaní ako zamestnanci pri výkone prác vo verejnom záujme a ich mzdy tak budú rásť od 1. januára 2015 o 1,5 % a o ďalšie 1% od 1. júla 2015.

Ekonomika Slovenska rastie okrem iného aj vďaka domácej spotrebe. Zdá sa, že zamestnávateľa nepochopili, že domáca spotreba bude rásť iba vtedy, ak „na to“ bude mať občan.

Nedá mi znovu necitovať slová jedného amerického miliardára:

„My, podnikatelia chceme, aby mali zákazníci dost peňazí na to, aby kúpovali naše výrobky. Ale súčasne ako zamestnávateľa nie sme ochotní svojim zamestnancom dať viac. Niekde v tomto vzorci je chyba.“

Naším zamestnávateľom evidentne nejaká chyba vo vzorci neprekáža. Alebo, žeby ich na ňu nikto neupozornil?

Monika BENEDEKOVÁ
podpredsedníčka Rady OZ KOVO

Vážení kolegovia.

Aj naďalej trvá ostrá diskusia ohľadne práva na štrajk na úrovni Medzinárodnej organizácie práce (MOP): Bez práva na štrajk nemá význam pre odbory a zamestnancov bojovať za svoje práva. Sto rokov po začiatku Prvej svetovej vojny sa náš svet opäť dostáva do plameňov a dochádza ku konfliktu na regionálnej a národnej úrovni. Práve v dôsledku Prvej svetovej vojny bolo založené MOP, s cieľom zaisťiť sociálnu spravodlivosť. Misia MOP je tak naďalej veľmi relevantná.

Existuje tiež priame spojenie medzi konfliktom na úrovni MOP ohľadne práva na štrajk a prebiehajúcom vyjednaním zmlŮv o voľnom obchode, ktoré dáva do popredia práve záujmy veľkých nadnárodných podnikov. Klauzuly, týkajúce sa sveta práce, ktoré udávajú štandardy MOP, nemôžu byť garanciou rešpektovania práv zamestnancov, najmä ak bude aj naďalej znevažovaná autorita MOP.

S ohľadom na tento fakt zvolili všetky odborové centrály na 18. februára 2015 Globálny akčný deň. Postavme sa za naše právo na štrajk.

Právo na štrajk je základným elementom slobody združovania sa a kolektívneho vyjedňavania a preto sa odbory na celom svete majú v tento deň postaviť za svoje právo na štrajk.

IndustriAll Europe intenzívne podporuje celosvetový akčný deň, ktorý zvoláva Medzinárodnú odborovú konfederáciu odborov ako odpoveď na bezprecedentný útok zamestnávateľov a vlád na právo na štrajk a ako obranu tohto práva Medzinárodnou organizáciou práce (MOP).

Mgr. Monika SITÁROVÁ,
Úsek medzinárodných vzťahov OZ KOVO

Timková tiež potvrdila, že augustové nedoplatky zamestnávateľ začal vyplácať a tento nedoplatok by mal vyplatiť v januári.

Zástupca odborov Michal VIRAVEC uviedol, že takýto stav ich vôbec neteší. Ľudia sa k svojim peniazom dostávajú zdĺhavo. Pracovníčka sekretariátu konateľa spoločnosti I.C.A. potvrdila, že augustový nedoplatok dostanú ich zamestnanci v januárovej výplate. Či im ďalšie štyri dni za október vyplatia jednorázovo alebo na splátky, nevedela povedať. Vedenie firmy na mailovú otázku nereagovalo.

Pracovníci spoločnosti I.C.A., s. r. o. Svidník za svoje peniaze bojovali ešte v závere minulého roka protestným zhromaždením, kedy okolo 200 pracovníkov vyšlo pred brány podniku a zapojilo sa do verejného protestu, ktorý organizovalo Odborové združenie KOVO.

Zástupca firmy následne prisľúbil, že ušlú mzdu zamestnancom vyplatí v polovici januára. Sťažoval sa však na pracovnú disciplínu zamestnancov, ktorí vo veľkom počte maródujú a ohrozujú tak plnenie termínovaných dodávok.

Ako ďalej uviedol člen predsedníctva Rady OZ KOVO, J. BALICA, v prípade, že sa situácia v podniku nezlepší, nevyklúčujú zástupcovia zamestnancov ani ostrý štrajk, či zablokovanie niektorých ciest, vedúcich k fabrike.

Na východnom Slovensku to nie je jediný prípad textilky s talianskymi majiteľmi, ktorí zamestnancom, väčšinou ženám, nevyplácajú načas ani minimálne mzdy a často ich núti pracovať v nevyhovujúcich podmienkach. Známý je prípad šičiek z Hencoviec či Vranova, ktoré museli o svoje mzdy zdĺhavo a vyčerpávajúco bojovať.

(af, Sita)

VO SVIDNÍKU TO STÁLE VRIE

Ďalšie ženy, pracujúce v svidníckej textilke I.C.A. talianskeho majiteľa, sa nedočkali výplat. Navyše, aj naďalej pracujú v nevyhovujúcich podmienkach a za minimálne mzdy.

Zamestnanci nedostali časť výplat ešte z augusta a októbra minulého roka, ktoré im strhol taliansky zamestnávateľ. V súčasnosti zhruba 280 zamestnancom zo 400 dlhuje taliansky majiteľ továrne Piero BUCALO dohromady ešte 18-tisíc eur. Takéto konanie je podľa zástupcov odborov neprijateľné. „Žiadame doplatenie miezd aj za štyri dni, ktoré im ešte majitelia dlhujú, lebo doplatili zatiaľ len dva dni. Robíme to aj kvôli tomu, že ženy tam pracujú za minimálne mzdy,“ spresnil člen predsedníctva Rady Odborového zväzu KOVO, Jozef BALICA.

Dodal, že ženy vo fabrike pracujú za 380 eur v hrubom, hoci by mali byť zaradené v druhej platovej triede, a preto by mali dostávať 450 eur. „Ved tie ženy tretinu mzdy dajú na cestovanie do práce a zvyšok na stravu v domácnosti. Ak sú jedinými živiteľkami, často potom nemajú na zaplatenie ostatných nákladov,“ argumentuje J. BALICA s tým, že výplaty nie sú v textilnej továrni jediným problémom. Na niektorých pracoviskách sú teploty, v ktorých musia zamestnankyne pracovať, veľmi nízke. Týkať sa to má hlavne striháre a skladu. Zástupcov zamestnancov pritom sklamlalo stanovisko hygienikov, podľa ktorého je všetko v poriadku. Odporúčali vraj ženám, aby sa viac hýbali, alebo si zobrali deky. „To je na smiech, lebo ženy tam reálne musia pracovať vo vetrovkách, tak načo je

potom takýto štátny kontrolný orgán?“ pýta sa J. BALICA, ktorý, naopak, ocenil prístup prešovského Inšpektorátu práce.

ČO NA TO INŠPEKTORÁT PRÁCE?

Ten už viaceré kontroly v spoločnosti vykonal a na ďalšie sa chystá. Podľa protokolu Inšpektorátu práce z januára tohto roku zamestnávateľ pochybil pri vyplácaní mzdy. V prvom prípade firma v auguste 2014 neoprávnene zrazila 271 zamestnancom dva dni zo mzdy. V druhom prípade zamestnávateľ neposkytol 287 zamestnancom náhradu mzdy za štyri dni, kedy bola odstavená výroba pre pokazené stroje. Prestoj bol zaznamenaný od 20. do 23. októbra minulého roka, za tento čas firma vykázala svojim ľuďom neplatené voľno. Preto inšpektorát práce nariadil vedeniu spoločnosti odstrániť zistené nedostatky v termíne do 10. februára.

Hovorkyňa prešovského Inšpektorátu práce, Katarína TIMKOVÁ uviedla, že firma I.C.A., s. r. o., Svidník ich písomne požiadala o predĺženie lehoty na odstránenie nedostatku, ktorý sa týka vyplatenia náhrady mzdy za prekážku v práci za október 2014. Inšpektorát práce im termín predĺžil do konca mája. Svoj súhlas odôvodnil vysokou čiastkou, ktorú firma musí vyplatiť zamestnancom.

AKTUÁLNE

POMOC PREPUSTENÝM V KROMPACHOCH A KOMÁROME

Štát sa začal zaoberať dvoma veľkými ohlásenými hromadnými prepúšťaniami. Konkrétne ide o spoločnosť Panasonic v Krompachoch, kde je ohrozených 441 zamestnancov a o bývalý závod Nokia v maďarskom Komárome, kde pracovalo aj veľa Slovákov.

Podľa generálneho riaditeľa Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVR), Mariána VALENTOVIČA, v oboch prípadoch konajú úrady práce.

POMÔŽE MICROSOFT

Po dvoch hromadných prepúšťaniach malo na juhu Slovenska a na Spiši ostať asi tisíc ľudí bez roboty. Závody Nokia v Komárome a Panasonic v Krompachoch totiž vlni škrtali výrobu. Úrady práce sa zomkli a prepusteným usporiadali burzy práce a rôzne vzdelávacie kurzy, ich pracovníci išli za ľuďmi priamo do fabrik. V prípade bývalého závodu Nokia v maďarskom Komárome už úrady práce zaznamenali 360 bývalých zamestnancov, ktorí sa zaevidovali na slovenské úrady práce. „Uzavreli sme dohodu s Microsoftom, novým majiteľom firmy, že bude spolufinancovať náklady na rekvalifikačné kurzy pre bývalých zamestnancov Nokia. Zatiaľ sme zozbierali 219 prihlášok od bývalých zamestnancov, pričom na kurzy už bolo zaradených 79 ľudí. Snažíme sa priradiť na to, o aké kurzy majú sami záujem, či je to účtovníctvo, opatrovníctvo alebo napríklad CNC,“ doplnil VALENTOVIČ.

KROMPACHY MAJÚ PORADENSTVO V PODNIKU

V Krompachoch zriadili priamo v firme vysunuté pracovisko, kde sa ľudia môžu evidovať a poradiť sa o ďalších možnostiach. Špeciálne pracovisko pre týchto prepustených je aj na Úrade práce v Spišskej Novej Vsi. „Úrad už predložil aj prvý z projektov, ktorý mieni realizovať,“ priblížil M. VALENTOVIČ. Má pomôcť za-

mestnať sa 100 prepúšťaným pracovníkom tejto spoločnosti či iným ohrozeným ľuďom z regiónu. Uplatnenie môžu nájsť v troch či štyroch firmách, s ktorými už štát vopred rokoval a poskytne im príspevok na vytvorenie pracovného miesta. „Snažíme sa, aby ľudia v tomto ťažko skúšanom regióne mohli plynule prejsť z jednej práce do druhej,“ doplnil VALENTOVIČ.

Primátorka Krompách Iveta RUŠINOVÁ podobný optimizmus nezdieľa. Každý deň im na mestský úrad chodí množstvo žiadostí o zamestnanie. „Neustále sa nás pýtajú na prácu v hneďom priemyselnom parku alebo akúkoľvek prácu, ktorú by mohli robiť. Ministerstvo možno hovorí, že prepusteným ľuďom pomáha, oni však musia odchádzať ďaleko od domova. Ale aký je to život, keď otec musí odísť do Čiech, alebo matka do Rakúska, aby sa dokázali postarať o rodinu? Som z toho smutná,“ hovorí I. RUŠINOVÁ. Prepustení dostali sedemmesačné odstupné. Primátorka si preto myslí, že to najhoršie ešte len príde. Mnohí ľudia totiž pre záväzky nemôžu dochádzať za prácou do vzdialenejších regiónov a nájsť si nové zamestnanie bude ťažké.

Minister práce Ján RICHTER predpokladá, že v aktuálnom roku by vplyvom hromadných prepúšťaní nemalo prísť o prácu viac ako 1000 ľudí. „Aj to nás oprávňuje, aby sme boli z hľadiska vývoja zamestnanosti optimistejší,“ uviedol minister na nedávnom zhodnotení nezamestnanosti na Slovensku, ktorá sa aktuálne pohybuje na úrovni 12,39 percenta.

(r, TASR)

BUDE SA MINIMÁLNA MZDA OPĀŤ ZVYŠOVAŤ?

Minimálna mzda by mohla prekročiť hranicu 400 eur. Pred médiami to nedávno potvrdil premiér Robert FICO. Mesačne by si tak ľudia, ktorí dostávajú najnižší zárobok, mohli priplesť o 30 eur.

Predseda vlády na danú tému uviedol: „Je čas, aby minimálna mzda prekročila 400 eur. Začíname o tom hovoriť a veríme, že po historicky najvyššom skoku z 380 eur teraz skočíme na 400 eur. V kombinácii s dávkami v hmotnej núdzi a ďalšími opatreniami, vrátane zníženia zdravotných odvodov, to mesačne znamená viac ako 30 eur navyše pre týchto ľudí.“

Zvýšenie minimálnej mzdy bude zrejme súčasťou druhého sociálneho balíčka a platiť by malo od roku 2016. Najnižší zárobok sa upravuje každoročne, naposledy v januári tohto roka. Po sérii rokovaní so zástupcami odborov a zamestnávateľov ho ministerstvo práce presadilo vo výške 380 eur v hrubom. Oproti predošlému minimu 352 eur išlo o takmer 8-percentné zvýšenie. Ak by sa najnižší zárobok zvyšoval rovnakým, 8-percentným tempom, od budúceho roka by mohol dosiahnuť až 410 eur, čo presadzujú zástupcovia zamestnancov. „Môžeme povedať len jediné, každé jedno zvýšenie minimálnej mzdy vítame. Vedeli sme, že ho premiér zaradí do druhého sociálneho balíčka, ale nepoznali sme navrhovanú výšku. My budeme na rok 2016 presadzovať minimálny zárobok 410 až 415 eur,“ reagoval na premiérove slová prezident Konfederácie odborových zväzov SR, Jozef KOLLÁR.

Zamestnávatelia sú vo vyjadreniach opatrní. Najprv chcú o možnom navyšovaní diskutovať. Pri každej úprave minimálnej mzdy totiž upozorňujú, že pri nesprávnom nastavení výšky môže ohroziť pracovné miesta. Jej zvýšením získajú zamestnanci, firmám však stúpajú výdavky. „Nárast mzdy na 400 eur je pre budúci rok 2016 privysoký. Ak by sme sa bavili o ďalšom roku 2017, bolo by to omnoho realnejšie. Samozrejme, treba o tom diskutovať a vypočuť si argumenty jednej aj druhej strany. Dôležité je aj to, či by sa so zvyšovaním minimálnej mzdy spájali aj ďalšie návrhy, napríklad odvodové úľavy, aby sme nepoškodili samotným firmám,“ povedal Branislav MASÁR, výkonný riaditeľ Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení na Slovensku.

(TASR, r)

KOLKY ONEDLHO AJ CEZ MOBIL

Ak boli doteraz pre niekoho kiosky, vydávajúce elektronické kolkky, príliš zložité, do pol roka by sa to malo zmeniť. Podľa generálneho riaditeľa Slovenskej pošty, Tomáša DRUCKERA za ten čas, chcú vychytať chyby projektu, ktoré sa po jeho spustení vyskytli a ľudia na systém naučiť. Upozornil, že pošta stále ponúka v niektorých svojich pobočkách predaj takzvaných nominálnych kolkov, ktoré platia rovnako ako e-kolkky. Onedlho pritom bude možné správne poplatky, napríklad za vybavenie občianskeho preukazu, uhrádzať aj cez mobil.

Prečo pôsobia niektoré úkony, ktoré si kiosky vyžadujú, komplikovane? Podľa riaditeľa je to tým, že umožňujú uhradiť presnú sumu za celý úradný výkon. Dosiaľ sa klasickými kolkami platilo len za jednu službu, a preto bolo potrebné kúpiť často aj viac kolkov. Kiosky už poskytujú túto možnosť v jednom kroku a na to si užívateľia musia postupne zvyknúť. „Pravidelne odstraňujeme nedostatky a kontrolujeme kvalitu i počet chýb. Chodíme na návštevy a komunikujeme s prednostami úradov,“ vysvetlil generálny riaditeľ Slovenskej pošty.

Pošta tiež požiadala všetky úrady, v ktorých sú kiosky na e-kolkky, aby si vytvorili zoznam najčastejšie využívaných služieb, priradili k nim kódy a tie vyvesili na viditeľných miestach. Užívateľ si tak nájde príslušný kód, zadá ho do systému a môže službu okamžite zaplatiť. Nemusia sa tak preklikať ostatnými ponukami, ktoré ma kiosk navolené.

Pre ľahšie používanie kioskov pošta pripravila aj informačný systém vo forme tabúľ, ktoré obsahujú správnu postupnosť ich obsluhy. Užívateľia ich nájdu v blízkosti automatov. Postupne tiež školí zamestnancov úradov, na ktorých sa užívateľia môžu obrátiť.

Ako riaditeľ DRUCKER zdôraznil, pre starších ľudí, ktorí si na e-kolkky zvykajú ťažšie, majú v ponuke nominálne kolkky, ktoré sú podobné predchádzajúcim. Vydáva ich 250 vybraných

pôšť a úrady ich dočasne akceptujú.

Systém e-kolkov je jeden z najväčších elektronických projektov na Slovensku. T. DRUCKER ho považuje za úspešný, o čom svedčí aj prestížne ocenenie. „Platobný systém e-kolok získal minulý september druhé miesto Postal Technology Awards (ocenenie poštových technológií) v Štokholme.“

Zjednodušiť platenie správnych poplatkov by mala aj mobilná aplikácia, ktorú pošta spustila vo februári. Momentálne je vo fáze testovania. Po jej stiahnutí si užívateľ a majiteľ smartfónu vyberie potrebnú službu z dostupného katalógu, zvolí si spôsob platby a aplikácia mu vygeneruje kód. Po zaplatení bude slúžiť namiesto e-kolku.

Okrem tejto spúšťa Slovenská pošta v tomto roku aj novú službu, týkajúcu sa balíkov. Tie by si po novom mohli občania vyzdvihnúť na čerpacích staniách či internátoch. Od marca bude možné získať výpis z listu vlastníctva na právne účely na tristo pobočkách pošty. Dnes je to možné len na dvanástich.

Kľúčovou tohtoročnou zmenou by malo byť aj zrušenie tzv. žltých listkov, ktoré pošta vhadzuje do schránok, keď nenájde doma adresáta zásielky. Namiesto nich budú ľudia dostávať elektronické oznámenie, napríklad prostredníctvom SMS. (r, Sita)

PRACOVNO - PRÁVNA PORADŇA A BOZP

„AGENTÚRNE ZAMESTNÁVANIE“ - seriál na pokračovanie

Vážení čitatelia, od tohto čísla vám v spolupráci s úsekom ZIBP a vzdelávania OZ KOVO, respektíve s Metodickým pracoviskom OZ KOVO Bratislava, budeme prinášať seriál článkov s názvom „Agentúrne zamestnávanie“. V rámci neho vám poskytneme viac informácií a odpovedí, súvisiacich s nedávno schválenou novelou Zákonníka práce, ktorej účinnosť začína 1. marcom 2015.

I. časť - ROZDELENIE KOMPETENCIÍ POČAS DOČASNÉHO PRIDELENIA ZAMESTNANCA MEDZI AGENTÚRU DOČASNÉHO ZAMESTNÁVANIA A UŽIVATEĽSKÉHO ZAMESTNÁVATEĽA

Počas trvania dočasného pridelenia prichádza k delbe práv a povinností medzi agentúrou dočasného zamestnávania (ďalej len ako „ADZ“) a užívateľským zamestnávateľom vo vzťahu k dočasne pridelenému zamestnancovi. Napriek určitému výpočtu oprávnení užívateľského zamestnávateľa, uvedených v § 58 ods. 8 nie je predmetná oblasť upravená vyčerpávajúcim spôsobom. Do značnej miery však zostáva zachovaný pomerne rozsiahly komplex zodpovednostných vzťahov zamestnávateľa takéhoto zamestnanca (teda ADZ), ktorých praktická realizácia je však obmedzená charakterom dočasného pridelenia (zamestnávateľ napriek povinnostiam nemá bezprostredný vplyv na dočasne prideleného zamestnanca).

Užívateľský zamestnávateľ, ku ktorému bol zamestnanec dočasne pridelený na výkon práce, je oprávnený ukladať zamestnancovi v mene zamestnávateľa alebo agentúry dočasného zamestnávania počas dočasného pridelenia pracovné úlohy (v rámci dohodnutého druhu práce), organizovať (napr. rozvrhovanie pracovného času, prestávok v práci a pod.), riadiť a kontrolovať jeho prácu (§47 ods. 1 ZP, §81 ZP, §82 ZP), dávať mu na tento účel pokyny (§47

ods. 1 a ods. 3 ZP, §82 ZP), súčasne je však povinný utvárať priaznivé pracovné podmienky a zaisťovať bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci rovnako ako ostatným kmeňovým zamestnancom (prideľovať zamestnancom osobné ochranné pracovné pomôcky, zabezpečiť výchovu a vzdelávanie v oblasti BOZP a pod.).

Uvedený výpočet povinností má striktný charakter a jeho rozširovanie nad rámec Zákonníka práce možno považovať za otázku predovšetkým s ohľadom napr. na oblasť zodpovednostných vzťahov za poškodenie zdravia zamestnanca pri výkone práce (zodpovednosť za chorobu z povolania a pracovný úraz). Vedúci zamestnanci užívateľského zamestnávateľa tak môžu riadiť predovšetkým výkon práce dočasne prideleného zamestnanca.

V nadväznosti na vyššie uvedený výpočet oprávnení užívateľského zamestnávateľa Zákonník práce ustanovuje aj negatívne vymedzenie vo vzťahu k rozsahu práv, prechádzajúcich na užívateľského zamestnávateľa, a to k nepripustnosti realizácie právnych úkonov v zmysle §34 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník užívateľského zamestnávateľa a jeho vedúcich zamestnancov k dočasne pridelenému zamestnancovi. Právny základ takéhoto obmedzenia sa odvíja od skutočnosti, že užívateľský zamestnávateľ nie je zmluvnou stranou základného pracovnoprávného vzťahu (s dočasne prideleným zamestnancom)

a nemôže preto v zmysle Zákonníka práce realizovať úkony, ktoré by viedli k zmene obsahu či skončenia základného pracovnoprávného vzťahu).

Vedúci zamestnanci užívateľského zamestnávateľa nemôžu voči dočasne pridelenému zamestnancovi robiť právne úkony v mene agentúry dočasného zamestnávania. To znamená, že tieto právne úkony môže výlučne robiť len zamestnávateľ (ADZ). Aj keď v ustanovení §58 ods. 8 ZP sa spomínajú len vedúci zamestnanci, právne úkony nemôže robiť ani

sám užívateľský zamestnávateľ. Zákaz realizácie právnych úkonov vedúcich zamestnancov užívateľského zamestnávateľa alebo užívateľského zamestnávateľa samotného sa vzťahuje na právne úkony, vyplývajúce z existencie samotného pracovnoprávného vzťahu medzi ADZ a dočasne prideleným zamestnancom (napr. preradenie na inú prácu v zmysle §55 ZP, skončenie pracovného pomeru v zmysle §59 ZP a pod.), v iných oblastiach sa toto obmedzenie neuplatňuje (užívateľský zamestnávateľ môže napr. so zamestnancom uzatvoriť pracovnú zmluvu alebo dohodu o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru mimo rámca dočasného pridelenia zamestnanca v zmysle §58 ZP).

Osobitne sa rozdelenie kompetencií medzi užívateľským zamestnávateľom a ADZ prejavuje v oblasti BOZP. Napriek tomu, že v zmysle §58 ods. 8 ZP nesie zodpovednosť za utváranie pracovných podmienok a zaisťovanie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci dočasne prideleného zamestnanca užívateľský zamestnávateľ, Zákonník práce nevyklučuje z uplatnenia tejto zodpovednosti a následných právnych následkov ani zamestnávateľa zamestnanca. Zo Zákonníka práce a iných pracovnoprávných predpisov vyplývajú v predmetnej oblasti ďalšie povinnosti, bezprostredne súvisiace s prípadným poškodením zdravia zamestnanca pri práci, na ktoré je naviazaný zamestnávateľ zamestnanca, ktorým ale nie je užívateľský zamestnávateľ (primárne uplatnenie zodpovednosti v zmysle §195 a násl. ZP, resp. napr. hlásenie pracovného úrazu v zmysle zákona č. 126/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a pod.).

Vypracovali: **JUDr. Marek ŠVEC, PhD**, vedúci Úseku ekonomiky a kolektívneho vyjednávania OZ KOVO a **Ing. Tímea SZABÓOVÁ**, vedúca Úseku ZIBP a vzdelávania OZ KOVO, Bratislava

VIAC PRÁVOMOCÍ OBVODNÝM LEKÁROM ?

O tisíce pacientov, ktorí trpia cukrovkou, chorobami srdca či astmou, by sa mali od septembra tohto roku starať všeobecní lekári. Dnes sú pod dohľadom špecialistov. Ministerstvo zdravotníctva SR rozširuje kompetencie obvodných doktorov a chce, aby liečili aj chronických pacientov, ktorých je zatiaľ na Slovensku evidovaných viac ako 330 tisíc. Pacienti túto zmenu veľmi nevitajú.

Ministerstvo zdravotníctva hovorí, že zmeny budú pre pacientov prínosom. Nebudú totiž musieť cestovať za špecialistom. Všeobecný lekár bude rozhodovať o ich vyšetreniach, liečbe a robiť pravidelné kontroly. Špecialisti neveria, že toto ich kolegovia zvládnu. Všeobecní lekári sa zase nových právomocí neboja, od zdravotných poisťovní za prácu navyše však čakajú väčšie peniaze. Hovorkyňa rezortu zdravotníctva, Martina ŠOLTÉSOVÁ podotýka, že v niektorých krajinách Európskej únie sa vo všeobecnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti rieši až 80% všetkých prípadov bez toho, aby boli posúvané k ďalším lekárom. „Pri niektorých chorobách bude mať pacient zaistené kvalifikované poskytovanie zdravotnej starostlivosti všeobecným lekárom, ktorý prevádzkuje zdravotnícke zariadenie spravidla v blízkosti bydliska,“ vysvetľila M. ŠOLTÉSOVÁ.

DISKUSIA S ODBORNÍKMI

V zozname chronických chorôb je celkovo 147 diagnôz. Patrí sem napríklad cukrovka, vysoký krvný tlak, epilepsia, reuma, choroby chrbtice, glaukóm či osteoporóza. Ktoré choroby z tohto zoznamu budú liečiť aj všeobecní lekári, to ministerstvo ešte neurčilo. Tvrdí, že ich bude len o niekoľko. Najprv však chce o tom diskutovať s odborníkmi.

Prezident Zväzu diabetikov Slovenska, Jozef BO-ROVKA je presvedčený, že o diabetika sa musí starať len špecialista - diabetológ. „Cukrovkárov trápi množstvo ďalších problémov, napríklad vysoký krvný tlak, ťažkosti s obličkami, so zrakom, poškodenie ciev aj nervov. Ak sa zhoršujúci sa stav nezachytí skôr, dôsledky môžu byť pre pacienta veľmi závažné. Diabetológovia majú na to patričné vzdelanie, aby tieto komplikácie vedeli zhodnotiť,“ hodnotí šéf zväzu.

Podľa prezidenta Asociácie súkromných lekárov Ladislava PÁSZTORA je myšlienka rozširovania kompetencií všeobecných lekárov správna. Nikto však podľa neho nerieši, kto bude platiť za túto zdravotnú starostlivosť navyše. „Špecialisti množstvo chronicky chorých pacientov nemôžu zvládnuť, my ich vieme liečiť, trend je to správny, ale pomaly treba otvárať otázku úhrad za túto prácu navyše,“ hovorí PÁSZTOR s tým, že už dnes sa všeobecní lekári starajú o niektorých pacientov s vysokým krvným tlakom či s ischemickou chorobou srdca.

Nekomplikované a ľahšie stavy hypertenzie by mohli zvládnuť aj všeobecní lekári. Myslí si to aj kardiológ Štefan FARSKÝ. Pomohli by tým odbremení špecialistov, ktorí by mali viac času venovať sa ťažším a komplikovanejším prípadom. Podľa neho tu však chýba hodnotiaci systém, ako sa liečia pacienti. „Absolútne tu absenteje kvalita liečenia, tú nikto nekontroluje,“ hovorí Š. FARSKÝ. Pre poisťovne podľa neho nie je zaujímavé, či je lekár dobrý, alebo zlý a ako lieči, sledujú len objemy a toto by sa malo zmeniť. Diabetologička Martina MERČIAKOVÁ zo Sabinova si myslí, že ak by mali prejsť niektorí pacienti pod kontrolu všeobecných lekárov, bolo by to skôr na škodu a dodáva, že to vidí na stave pacientov, ktorých liečia internisti. Nevie si predstaviť, že by tak mali robiť všeobecní lekári. Takisto treba podľa nej sledovať nové možnosti liečby, diagnostiky aj postupov.

Na Slovensku je asi najviac cukrovkárov. V roku 2013 ich bolo podľa Národného centra zdravotníckych informácií viac než 340-tisíc. Kardiologické ambulancie v tom roku navštívilo 580-tisíc pacientov, z toho 169-tisíc kvôli vysokému krvnému tlaku a 181-tisíc s ischemickou chorobou srdca. Špecialisti dnes majú chronických pacientov v osobitnej evidencii, v tzv. dispenzári, ktorú schvaľuje zdravotná poisťovňa. Ide o trvalú špeciálnu starostlivosť o pacienta, ktorý si to vzhľadom na svoj zdravotný stav vyžaduje. Tri zdravotné poisťovne vyčísľili, že do dispenzárnej starostlivosti je zaradených približne 332-tisíc poistencom. Najviac je diabetikov, alergikov, ľudí s vysokým krvným tlakom a astmou. V praxi však je chronických pacientov oveľa viac, nie všetci lekári si totiž založili pre nich špeciálnu evidenciu.

Novela zákona o zdravotných poisťovních dáva poisťovníkam možnosť schváliť dispenzár aj všeobecným lekárom. V dohľadnej dobe by mal o nej rokovať parlament. (Zdroj: Pravda, red. upravené)